לג א מיי פט"ז מהלי

מעשה קרבנות הלכה טו: לד ב מיי' פ"ב מהלכות

חנינה הלכה יא:

לה ג שם הלכה יב: לו ד מיי פ״א מהלכות

ק"פ הלכה ז סמג

עא.

לרבות לילי יום מוב האחרון. נראה לריב״א דהוא הדין ללילות

לפני ה' שבעת ימים דדרשינן מיניה שלמי שמחה דרשינן נמי מיניה

אחרות אינטריך ריבוי משום דהאי קרא דושמחתם

ולא לילות ומיהו לילי יום טוב האחרון

אילטריך ריבוייא טפי משום דשמיני

רגל בפני עלמו הוא וה"א לא יהא

מחוייב לזבוח (ד) שמחה ביום שביעי

לצורד שמיני כמו שאינו מחוייב בערב

יום טוב לנורך הלילה: או אינו אלא לילי י"ט הראשון. ולא בא

למעוטי שאר לילות אלא לילי יום טוב

האחרון: לאן משום דאין לו

במה ישמח. וח״ת חם כן א תיפוק ליה

מאידך קרא דבעינן זביחה בשעת

שמחה וי"ל דחי מהתם ה"ח דלח

בעינן זביחה בשעת שמחה אלא

בחגיגה של יום טוב שיכול לשוחטה

בו ביום אבל הכא שאין יכול לשוחטה

בלילה לא להכי אינטריך אך למעט: דידי יום טוב האחרון. פי' בקונטר'

לא וקשה לריב"א דהתנן ההלל

והשמחה שמונה וליכא למימר משום

ליל שמיני קתני שמונה דליכא שמונה לילות דליל יום טוב ראשון לא

קחשיב ועוד דומיא דהלל דעיקרו

ביום ועוד דכי פריך לקמן ואם איתא

זימנין דלה משכחת לה שמונה כגון

שחל להיות יום טוב הראשון בשבת

ואי כפירוש הקונט׳ תיקשי נמי לכולי

עלמא דכשחל יום שמיני באחד בשבת

אז ליכא אלא שבעה דמתי יוכל לשחוט

לליל שמיני שהוא מוצאי שבת דאי

שחיט בערב שבת איפסלא לה הלכך

נראה לפרש דלילי יום טוב האחרון

לאו דווקא דה"ה ביום:

מנין לאימורי חגיגה שנפסלין

בו'. מהכא נפקא בכל אימורין:

בלינה שנאמר ולא ילין

דווקא לילה אבל יום שמיני

א) מנחות דף פב. [חגיגה ז: ח. בילה יט:], ב) סוכה דף מח., ג) [לעיל ה. וש"נ], ד) וסוכה מח.ן, ה) ולעיל ט.], ו) [סוכה מב:],
ולקמן קכ: וש"נ],
דף ע.], ע) ש"ך לע"ב,

תורה אור השלם 1. שָׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיְיָ ַאַלּהָיף בָּמָלוֹ אָשֶׁר יִבְחַר יְיָ כִּי יְבָרְכָּךְ יְיָ אָלֹהָיף בָּכָל הְבוּאָתָף ובכל מעשה ידיר והיית אָך שְּׁמֵחַ: דברים טז טו 2. לא תִזְבַּח עַל חָמֵץ דַּם 2. לא זְּבָחָי וְלֹא יָלִין חַלֶּב חַגִּי עַד בַּלֶּךְ: שמות כג יח 3 רַאשִׁית בָּפּוּרֵי אַדְמְתְּךְ הָבִיא בֵּיר יִיְ אֱלֹהֶיףְ לֹא תְבַשֵּל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמוּ:

שמות כג יט -----4. ולא יַרָאֶה לְךְּ שְׂאֹר ַבְּבֶל גְּבָלְךְ שָׁבְעֵת יָמִים ולא יָלִין מִן הַבְּשָׁר אֲשֶׁר ולא יָלִין מִן הַבְּשָּׁר אֲשֶׁר בְּעֶרֶב בַּיּוֹם תזבח ָּרָגִשוֹן לַבַּקֶר:

הגהות הב"ח לו רש"י ד"ה וסמיך ליה מ״ה מאי בקר בקר שני של שבעה עשר איפסיל ליה וכו׳ שבעה עשר הס"ד והשאר מחקה: (ב) שם ד"ה הכי ד"ה ומי איכא מידי כלומר איך אפשר וכו' שני והא אנן חזינן: (ד) תום' ד"ה . לרבות וכו' לזבוח שלמי שמחה ביום שביעי:

מוסף רש"י

אינו בא אלא מן החולין. ולא ממעות מעשר שני ולא מנדרים ונדבות שהוא מחוייב שהוא מחויב ועומד (לעיל עם). לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה. שלפניו לכוללו עם שבעת הימים שיזבח שלמים בשביעי כדי לאכול ליל שמיני, דהאי שמח למאי כיון דכתיב לעיל חתח כיון דנחיב נעיר מיניה ושמחת בחגך, אלא לרבות שמחת ליל שמיני, וכיון דאתרבי לילי יו"ט האחרון שהוא טפל, ק"ו היום שהוא עיקר שחייב בשמחה, ושאר הלילות לא לילות משמע כדרבינן גבי סוכה, וכי אנטריך ללילי יו"ט האחרון אנטריך, דאינו בכלל שבעה, ועל לילה אתרבי שהוא ויום אתי בק"ו ואשמעינן שבשלמים הנזבחים בחג הסוכות ישמחו בליל שמיני שאינו יכול להקריב

בשעם שמחה. ביום טוב שהוא זמן שמחה: והיית אך שמח. קרא ימירא הוא דכתיב לעיל מיניה חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים וסמיך ליה ושמחת בחגך והדר כתיב שבעת ימים תחוג וגו' והיית אך שתח: לרבות לילי יום טוב האחרון. ואין שתחה אלא באכילת בפרק לולב וערבה (סוכה מג.) במקדש לולב שבעת ימים והתם ימים

שלמים ויום טוב האחרון גופיה לא דהא תרי זימני שבעת ימים כתיב גבי שמחה כדפרישי׳ וממילא אימעיט שמיני: או אינו אלא לרבות לילי יום טוב הרחשון. ואף על פי שאין קרבן בלילה נלמד שהטעינו הכתוב לשחוט שלמים מערב יום טוב לשמחת לילי יום טוב: אך (שמח) חלק. כל אכין ורקין מיעוטין: מחי טעמח. משוינן מיעוטא ללילי ראשון וריבויא ללילי אחרון ולא אמרינן איפכא לאו משום דאמרינן אין לו במה ישמח דשלמים הנשחטין מבערב לאו שמחה היא דבעינן זביחה בשעת שמחה: שיש שמחה לפניו. כל ימות ולילות החג: חגיגת י"ד כו'. קס"ד דרב יוסף בששחטה בארבעה עשר קאמר: הא מתניתא. בן תימא אמרה לעילי ולבן תימא איפסילא לה דהא אמר אין נאכלת אלא ליום ולילה: והשמחה. בשלמים: שחל יום טוב בשבח. ומבערב אין יכול לשחוט דהא בשעת שמחה בעית: אמר רב הוגא. ודאי מקרבן שמחה ליכא אלא שבעה אלא הא דקתני השמחה שמונה משמחו בשעירי הרגלים שעיר החטאת האמור בראשון . שבכל יום היה שעיר בא משל ציבור וכל חטאות החיצונות נאכלות וכל קרבן ליבור הקבוע דוחה שבת: חי נאכלין. אם בא לאוכלו בשבת לא יאכלנו כי אם חי דאין צלייתו ובישולו דוחה שבת ובשר חי אין כאן שמחה: ועוד. נהי נמי דיש שמחה בבשר חי הרי חטאות אין נאכלות אלא לכהנים והן אוכלין וישראל במה ישמחו: לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה. כשחר לילי החג: או אינו אלא כו'. כדפרישית: לאימורי הגיגה ע"ו שנפסלין בלינה. ואע"פ שומן אכילת בשרה כל יום המחרת: וסמיד ליה ראשית ביכורי וגו'. ודרוש ביה בהר ראשון (מי : דבשר איפסיל ליה מאורתא. משחשכה ועבר יום ששה עשר ואימורין יכשרו עד בקר שבעה עשר דאי בקר בקר שני בקר של שבעה עשר: ר' אלעור כן עוריה. בפרק בתרא (דף קכ:) דאמר מדאורייתא אכילת פסח עד חלות ותו לא: הכי (כ) קשיה ליה. הע"ג דחותיב מלתח אחריתי: ומי איכא מידי. כלומר ש אפשר להיות משמעות המקרא בקר

בשעת שמחה וליכא משום חגיגה הוי דבר שבחובה מאוכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין לימא מסייע ליה יוהיית אך שמח סלרבות לילי י"מ האחרון לשמחה אתה אומר לילי י"ם האחרון או אינו אלא לילי יום מוב הראשון תלמוד לומר אך (שמח) יחלק מ"ם לאו משום דאין לו במה ישמח לא כדתני מעמא יומה ראית לרבות לילי יום מוב האחרון ולהוציא לילי יום מוב ראשון מרבה אני לילי יום מוב האחרון שיש שמחה לפניו ומוציא אני לילי יום מוב ראשון שאין שמחה לפניו מתיב רב יוסף ∘חגיגת ארבעה עשר יוצא בה משום שמחה ואין יוצא בה משום חגיגה אמאי הא בעינן זכיחה בשעת שמחה וליכא אמר רב אידי בר אבין שעיכב ושחמה אמר רב אשי הכי נמי מסתברא דאי לא תימא הכי הא מתניתָא מָאן קתני לה בן תימא בן תימא הא פסלה לה בלינה ש"מ מתיב רבא יההלל והשמחה שמנה ואי אמרת בעינן זביחה בשעת שמחה הא זמנין סגיאין דלא משכחת לה אלא שבעה כגון שחל י"ם הראשון להיות בשבת א"ר הונא בריה דרב יהודה משמחו בשעירי הרגלים אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דשעירי הרגלים חי נאכלין צלי אין נאכלין ושמחה בחי ליכא ועוד כהנים אוכלין וישראל במה שמחים אלא א"ר פפא משמחו בכסות נקיה ויין ישן כי אתא רבין א"ר אלעזר ישלמים ששחמו מערב יום מוב יוצא בהן משום שמחה ואין יוצא כהן משום חגיגה יוצא משום שמחה לא בעינן זביחה בשעת שמחה ולא משום חגיגה הוי דבר שבחובה וכל דבר שבחובה

לימד אינו בא אלא מן החולין מיתיבי והיית אך שמח לרבות לילי יום מוב האחרון לשמחה אתה אומר לרכות לילי יום פוב האחרון או אינו אלא לרבות לילי יום מוב הראשון תלמוד לומר אך חלק מאי מעמא לאו משום דאין לו במה ישמח לא כדתניא מה ראית לרבות לילי יום מוב האחרון ולהוציא לילי יום מוב הראשון מרבה אני לילי יום מוב האחרון שיש שמחה לפניו ומוציא אני לילי יום מוב הראשון שאין שמחה לפניו אמר רב כהגא ימנין לאימורי חגיגת חמשה עשר שנפסלין בלינה שנאמר יולא ילין חלב חגי עד בקר וסמיך ליה יראשית למימרא דהאי בקר בקר ראשון מתקיף לה רב יוסף מעמא דכתב ראשית הא לא כתב ראשית הוה אמינא מאי בקר בקר שני מי איכא מידי דבשר איפסיל ליה מאורתא ואמורין עד צפרא אמר ליה אביי אלמה לא והרי פסח "לרבי אלעזר בן עזריה דבשר איפסיל ליה מחצות ואמורין עד צפרא אמר רבא רב יוסף הכי קא קשיא ליה מי איכא מידי דאלו תנא לבשר לא בעי ראשית ורב כהנא לאימורין בעי ראשית מאי היא דתניא ילא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר

דאפי׳ לבשר שהוא קל מאימורין לא בעי ראשית ובקר דכתיב ביה משמע ליה לתנא בקר ראשון ורב כהנא באימורין דחמירא קדושחיהו לא משמע ליה בקר דכתיב גבייהו בקר ראשון בלא ראשית: אשר חובה בערב. בחגיגת ארבעה עשר מיירי דנשחטת עם הפסח בערב דהא ליכא למימר בערב של יום טוב הראשון עלמו האמר הרא דאם כן מאי בערב הלא שחיטתן ביום כולו: "שנאכלה לשני ימים. דהאי בקר בוקרו של ששה עשר האמר קרא:

מוסף תוספות א. אמאי איצטריך אך. מוס׳ שאנץ.

רבינו חננאל דחגיגה חובה היא וכל

מן החולין, ואלו השלמים כן וווויר ן, ואיר ווסיכום קדשים הן. לפיכך אין עולין לו משום חגיגה, וגם אין יוצא בהן משום שמחה. שהשמחה אינה ויום י"ד אינו חשוב מימי השמחה, וכתיב וזבחת ושמחת בעינן זביחה בעידן שמחה וליכא. ותנא תונא והיית אך שמח לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה כו', דכתיב ושמחתם לפני שבעה ולא שמונה. וכתיב שבעה דלא שמונה, זכוניב והיית אך שמח ואמרינן אך חלק לרבות לילי יום טוב האחרוז לשמחה. יום טוב האווון ... והוציא ליל יו"ט הראשון לאו משום דאין לו בלי יום טוב הראשוז במה ישמח, שאפילו שוחט בי״ד זביחה בעידן שמחה ליכא. ודחינן לאו משום דאין לו בלילי יום טוב ריבה לילי יום טוב האחרון משום שיש שמחה לפניו, ומיעט לילי יום הראשון שאין לו שמחה לפניו, כי יום י"ג וי"ב חול הן ואין בהן שמחה, ולעולם חגיגת ארבעה עשר יוצא בה לשם שמחה. ומותיב עלה רב יוסף אהא דתני בן תימא חגיגת י"ד יוצא איני, והא בעינן וזבחת יות הביק הבידן ושמחת זביחה בעידן שמחה וליכא. ופריק **רב** אידי בר אבין כגון שהפרישה בי"ד בט"ו. יוצא בה משום שמחה דהא איכא זביחה בעידן שמחה, ואין יוצא בה משום חגיגה דהא אינה מז החוליז שככר מי"ד לו רב אשי דודאי נתעכב ושחטה, דהא מותבינן עלה מתניתא דבן תימא היא דסבר דחגיגת י"ד היא זטבו זיינגט. כפסח היא לכל מילי ואינה נאכלת אלא לילי ט״ו בלבד ובבוקר נותר הוא, יאי ס״ד ששחטה בי״ד אי אכיל ליה לילי ט״ו בלבד, הא אוקימנא לילי יום טוב

הראשון הא איפסליה בלינה, ואיך יוצא בה לשם שמחה והא לא אכיל לה. אלא ודאי שנתעכב ושחטה ביום חמשה עשר. מותיב רבא לרי אלינור מהא דתנן הלל והשמחה שמונה, ואי אמרת שלמים ששחטן מערב יום טוב אין יוצא בהן לשם שמחה דבעינן זביחה בעידן שמחה וליכא, זמנין דלא משכחת שמחה אלא ששה ולילי יום טוב האחרון הרי שבעה ואגן תנן לעולם שמונה. ופריק רב הונא בר יהודה אי חל להיות יום טוב ראשון בשבת שאי אפשר לו. לשחוט חגיגה בשבת משמח הרגל בכשר שעירי הרגל שהן חטאות ונאכלות. ודחי רבא בשתי תשובות, חדא דשעירי . הרגלים בשבת מי נאכלים, שלא יתכן לבשל בשבת, שלא הותר בשבת אלא העולה למזבח, וכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם מלמד שהכהנים אוכלין ובעלין מתכפרין, וכיון דאין כפרה עולה אלא באכילת כהנים. בשר חטאת אוכלין

אינו אדא דירי יו"ט שלרך לוצוח שלמים ערב יום טוב לשחחת לילה הראשון ולא בעיכן זפיחה בשעח שחחה (שש). ואין הראשון וא אשכרין לוצוח שלמים ערב יום טוב לשחחת לילה הראשון ולא בעיכן זפיחה בשעח שחחה, והיין יוצא בה משום חגיגה. משום חגיגה מתשה עבר כדאמרן דבר שיש בו משום חובה אינו בא אלא מן החולין, כלותר משלי ולא ממה שחות ועומד, וזו כבר נתקדשה מאחמול (דעויר ע). ההדלי. לגמור כל שמונה, כן תקנו נכיאים הראשונים ובערכין (י.) מפרש מאי שלא מפסח מפני שימי החג חלוקים בקרבנותיהן (טובה מב:). והשמחה. לאכול בער שלמים דקיימא לן ולקמן קט.) בזמן שביח המקדש קיים אין שמחה אלא בבשר, שנאמר שנמה במיבא ושמחם בחגך (טובה מב:). קרא בהר גריאים ובהר עיבל כתיב מיהו ברגלים שמחה כמיבא ושמחת בחגך (טובה מב:).

שני אנן חזינן תנא דמתנית' דלקמן

אותו חי, פי׳ בשר נא. ושמחה בבשר חי ליכא. ועוד שעירי הרגלים קדשי קדשים הן הכהנים אוכלין אותן, ואלו היתה בהן שמחה הכהנים אוכלין וישראל שמחים מה שאינן אוכלין והתורה לא הזהירה בשמחה אלא לישראל לכל אחד בפני עצמון (נ"א: ואילו הייתה אכילת הכהנים שמחה כהנים אוכלין וישראל שמחין והתורה הזהירה בשמחה אלא לישראל לכל אחד בפני עצמון. ופריץ רב פפא משמחין עצמן בכסות נקייה ויין ישן. אבל שעיר של יום הכפורים נאכל בשרה שעיר של יום הכיפורים אוכל בערב הבבליים [וכרי], לפי שאין אכילת החטאת דוחה יום הכיפורים וכיון שעומדת לאכילה לערב נמצאת תולה לכפר, ואמרינן בפרק ידיעות הטומאה שעיר במוצאי יום הכפורים. כדתנן חל להיות ערב שבת שעיר של יום הכיפורים אוכל בערב הבבליים [זכר], לפי שאין אכילת החסאת דוחה יום הכיפורים וכדו שעומדת לאכילה לעם במה בשנית של יום הכיפורים הנעשה שעיר של יום הכיפורים הנעשה בפנים תולה עד ביור של הן כפרה בשעיר של עואזל. אמר רב של יום הכיפורים הנעשה ביות שנאמר לא ילין חלב חגי עד כךר וסמיך ליה ראשית בכורי וגר. ומתקיף עלה רב יוסף וכי יש לומר כי אימורי תגיגת ט"ז אינן נפסליו עד בקר שני עד בקר וסמיך ליה ראשית בכורי וגר. ומתקיף עלה רב יוסף וכי יש לומר כי אימורי תגיגת ט"ז אינן נפסליו עד בקר שני כדכתיב ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת וגר, ואם ישאר מן הבשר נשרף לילי יום שלישי כדכתיב והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף. ואם תאמר כי האימורין אינן נפסלין אלא לבקר יום שלישי לשחיטת קדשים הפסח אינו נאכל אלא בלילה נפסלין אלא לבקר יום שלישי לשחיטתו שהוא בקר שני. מי איכא זבח דבשר דידיה איפסיל מאורתא שהוא סוף יום שני לשחיטתו ואימורין דידיה לא מפסלו עד צפרא. ודחינן הן הכסח דתנן בשחיטת קדשים הפסח אינו נאכל אלא עד חצות ומדורין לא מפסלו עד צפרא. ואמר רב יוסף הכי קשיא ליה מי איכא מידי דהאי תנא לפסילות הבשר ואינו נאכל אלא עד חצות, וכדרי אלעזר בן עוריה דאמר בסוף ערבי פסחים שהפסח אינו נאכל אלא עד חצות ומדצור לא אלא עד חצות, וכדרי אלעזר בן עוריה דאמר בסוף ערבי פסחים שהפסח אינו נאכל אלא עד חצות ומדצור לא אור עד צפרא. ואמר רב יוסף הכי קשיא ליה מיד האי תנא לפסילות הבשר לא בעי ראשית לרבויי בקר ראשון, ואלו רב כהנא לפסילות אימורי ט"ו בעי ראשית לרבויי בקר ראשון, ואיזהו תנא דלא בעי ראשית לרבויי בקר ראשון לבקר,